

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Urtos/5/2025
Identifikačné číslo spisu:	6024010007
Dátum vydania rozhodnutia:	23.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Dušan Krč-Šebera
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6024010007.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Krč-Šeberu a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Szabóa v trestnej veci odsúdeného W. N., v konaní o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vykonávaného na základe rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. marca 2024, sp. zn. 3Ntc/2/2024 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2024, sp. zn. 5Urto/5/2024, na neverejnom zasadnutí konanom 23. septembra 2025 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného W. N. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. mája 2025, sp. zn. 3Ntc/2/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného W. N. z a m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 28. mája 2025, sp. zn. 3Ntc/2/2024 zamietol žiadosť odsúdeného W. N. (ďalej tiež „odsúdený“ alebo „sťažovateľ“) o podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. marca 2024, sp. zn. 3Ntc/2/2024 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2024, sp. zn. 5Urto/5/2024.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil odsúdený sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí z 28. mája 2025. Následne bol prípisom krajského súdu zo 6. júna 2025 vyzvaný na jej odôvodnenie, ktorú do konania neverejného zasadnutia nadriadeného súdu žiadnym spôsobom neodôvodnil.

Najvyšší súd ako súd nadriadený preskúmal na podklade sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas (§ 186, § 187 Trestného poriadku), správnosť výroku napadnutého uznesenia i konanie predchádzajúce tomuto výroku podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. marca 2024, sp. zn. 3Ntc/2/2024, bol podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone

väzby v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 396/2019 Z. z. (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“), na území Slovenskej republiky uznaný rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň z 23. júna 2022, sp. zn. 32 Hv 11/22b, právoplatný 21. februára 2023 v spojení s rozsudkom Vyššieho krajského súdu z 21. februára 2023, sp. zn. 22 Bs 310/22g, ktorým bol odsúdený W. N. uznaný za vinného z trestného činu znásilnenia podľa § 201 ods. 1 rakúskeho Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

- W. N. je vinný, že dňa 25.10.2021 vo Viedni násilím prinútil E. O. strpieť pohlavný styk, a to tak, že sa jej proti jej vôli a napriek jej odporu pokúsil vyhrnúť tričko, chytil ju za prsia pod tričkom, opakovane jej ruku položil na svoj penis, vyzliekol jej nohavice a nohavičky, sotil ju na posteľ, použitím fyzickej sily jej rozťahol nohy, držal ju a fixoval a vykonal na nej pohlavný styk.

Súčasne krajský súd nariadil odsúdenému W. N. vykonať trest odňatia slobody vo výmere 3 roky na území Slovenskej republiky, pričom ho podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajskému súdu v Banskej Bystrici bol 3. apríla 2025 doručený návrh odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Po zabezpečení relevantných podkladov pre rozhodnutie, uskutočnení verejného zasadnutia a vypočutí odsúdeného 28. mája 2025, krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že žiadosť odsúdeného W. N. o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a § 18 zákona č. 549/2011 Z. z. zamietol.

Najvyšší súd ako súd sťažnostný v tomto konaní posudzoval otázku, či záver obsiahnutý v napadnutom uznesení bol z hľadiska aplikovaných zákonných ustanovení zákonný a správny. Dospel k tomu záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak odsúdeného z výkonu trestu podmienenečne neprepustil. Najvyšší súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, na tieto poukazuje a s ohľadom na to, že rozhodnutie súdu prvého a druhého stupňa tvoria z významového hľadiska jeden celok, nebude ich už jednotlivo opakovať (pozri I. ÚS 336/2016, III. ÚS 447/2016).

Na zdôraznenie ich správnosti dodáva nasledovné:

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienenečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienedom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody (§ 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov).

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nemá automatický nárok. K podmienenému prepusteniu odsúdeného môže súd pristúpiť len ak vykonané dokazovanie vedie k spoľahlivému záveru, že u odsúdeného boli splnené zákonom stanovené podmienky, a to tak formálneho, ako aj materiálneho charakteru. Formálnou podmienkou podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je vykonanie zákonom stanovenej časti uloženého trestu. Materiálnymi podmienkami je potrebné rozumieť v prvom rade preukázanie polepšenia odsúdeného a v druhom rade preukázanie skutočnosti, že je možné od odsúdeného dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmyslom podmieneného prepustenia nie je, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody bol odsúdený (páchateľ) automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby trestu. Podmienené prepustenie je na mieste v tom prípade, ak vzhľadom k účelu trestu a k ďalším okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený i na slobode povedie riadny život a že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy.

Pozitívna prognóza budúceho správania odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, pričom význam má i zistenie, aké sociálne podmienky sú vytvorené pre odsúdeného po jeho prípadnom prepustení. Cieľom podmieneného prepustenia je motivovať odsúdeného k zmene života a k tomu, aby svojím správaním a plnením povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Ak bol dosiaľ vykonanou časťou trestu už dosiahnutý jeho účel, je ďalší jeho výkon nepotrebný.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že odsúdený W. N. má v Registri trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „register trestov“) 3 záznamy, a to počnúc rokom 2016 za rôznorodú úmyselnú trestnú činnosť. Za uvedené skutky mu boli postupne ukladané najprv podmienené tresty odňatia slobody a následne aj nepodmienený trest odňatia slobody, čo poukazuje na rastúcu závažnosť páchaných trestných činov a zároveň na neúspešnosť miernejších sankčných prostriedkov pri dosahovaní ich individuálno-preventívneho účelu.

Z hodnotenia Väznice Hirtenberg, Rakúska republika zo 14. novembra 2024 bolo zistené, že odsúdený bol v ústave Hirtenberg od 28. apríla 2023 do 18. septembra 2024. Vo väzení bol zamestnaný v domácej dielni od 1. septembra 2024 do 17. septembra 2024. Jeho pracovný výkon bol v poriadku. Neboli mu uložené žiadne správne sankcie.

Z hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice-Šaca zo 17. apríla 2025 bolo správne zistené, že odsúdený na výkon trestu odňatia slobody nastúpil dodaním z cudziny 18. septembra 2024 do ÚVV a ÚVTOS Bratislava. V jeho správaní a vystupovaní v uvedenom ústave sa nedostatky nevyskytli. Do Ústavu na VTOS Košice-Šaca bol premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody 1. októbra 2024, pričom v rámci vnútornej diferenciacie bol zaradený do diferenciačnej skupiny „C“. Bol dvakrát disciplinárne potrestaný, disciplinárne odmenený nebol a pracovne zaradený nie je. Program zaobchádzania odsúdený plní čiastočne. Riziko recidívy trestnej činnosti je u neho stredné, resocializačná prognóza je menej priaznivá. Jeho podmienené prepustenie ústav neodporučil.

Vo vzťahu k formálnym podmienkam podmieneného prepustenia treba uviesť, že odsúdený začal trest odňatia slobody uložený vo výmere 3 roky vykonávať na území Slovenskej republiky od 18. septembra 2024, a túto podmienku splnil 28. apríla 2025. Odsúdený má v súčasnej dobe vykonaný trest prevyšujúci zákonom predpísanú výmeru pre splnenie podmienok podmieneného prepustenia. Možno teda uzavrieť, že v prípade odsúdeného W. N. bola splnená formálna podmienka pre podmienené

prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (príslušná dĺžka už vykonaného trestu), konštatovať splnenie materiálnych podmienok (preukázanie polepšenia a predpoklad vedenia riadneho života) však nie je možné.

Pokiaľ ide o posúdenie splnenia materiálnych podmienok podmienenečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, súd skúma, či u odsúdeného došlo k polepšeniu, teda, či uňho prebehol proces vnútornej premeny jeho osobnosti oprávňujúci „nádej“, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, v rámci čoho musí zväžiť aj závažnosť a povahu trestných činov, ktorých sa vykonávaný trest týka, plnenie si povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v kontexte jeho doterajšieho spôsobu života, charakteru jeho osoby, povahových vlastností a jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti, ktoré je možné zistiť z hodnotenia odsúdeného ústavom, v ktorom vykonáva alebo vykonával trest odňatia slobody, väzbu, z jeho charakteristík, posudkov a podobne.

Polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje v jeho správaní. Dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody však samé osebe automaticky neznamená, že sa odsúdený polepšil, pretože môže byť aj len prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie väznice, nie náznak skutočných zmien osobnosti odsúdeného. Dosiahnutý stupeň nápravy je preto potrebné posudzovať nielen podľa správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ale je nutné skúmať, či sa odsúdený zbavil záporných vlastností, charakterových čŕt, sklonov a zlých návykov, ktoré ho viedli k spáchaniu trestného činu, za ktorý bol odsúdený, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu trestný čin spáchať (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom R 37/1973).

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom R 5/2017).

Z ustálenej súdnej praxe teda vyplýva, že len dobré správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody samé osebe ešte nemusí byť prejavom, že sa odsúdený polepšil, pretože môže ísť len o prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, prípadne o účelové konanie, motivované výlučne snahou byť podmienenečne prepustený, ktoré po odpadnutí motivácie dobrého správania nedáva záruku, že odsúdený povedie riadny život. K splneniu materiálnych podmienok pre podmienenečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, teda dôjde až vtedy, keď vykonané dokazovanie predstavuje spoľahlivý podklad pre záver, že odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody dobre správa, pretože si uvedomuje nesprávnosť svojho doterajšieho konania spočívajúceho v páchaní trestnej činnosti, je odhodlaný viacej takto nekonať, došlo uňho k zmene škodlivých návykov a nevhodných charakterových vlastností, ktoré viedli k páchaniu trestnej činnosti. Len pasívne prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody pre podmienenečné prepustenie z výkonu takéhoto trestu zjavne nestačí.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného pri posudzovaní splnenia materiálnych podmienok pre podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je potrebné brať zreteľ na správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, na ním získané disciplinárne odmeny počas výkonu trestu odňatia slobody, na jeho doterajší život (pred výkonom trestu), vrátane predchádzajúcich odsúdení, na skutočnosť, či už v minulosti podmienenečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody bol, na jeho postoj k trestnej činnosti a na stupeň zmeny jeho negatívnych vlastností, ktoré ho k spáchaniu trestnej činnosti, ohľadom ktorej trest vykonáva, viedli, či k jej spáchaniu aspoň prispeli.

V zmysle záverov hodnotenia ústavu sa resocializačná prognóza odsúdeného javí ako menej priaznivá. Tento záver vyplýva z jeho predchádzajúcej trestnej minulosti, keďže ešte pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody páchal trestnú činnosť, za ktorú bol podmienenečne odsúdený a v súčasnosti vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je vždy svojím spôsobom len predpokladom, ktorý je vyslovený s väčšou, či menšou mierou pravdepodobnosti, a pri

ktorom je súd vždy odkázaný na objektívne okolnosti. Takouto okolnosťou sú aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Doposiaľ uložené tresty však evidentne nespĺnili svoj účel a odsúdený si z nich nevzal žiadne ponaučenie, keďže s odstupom času doposiaľ vždy pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti.

Zo správy ústavu plyní, že počas výkonu trestu odňatia slobody bol dvakrát disciplinárne potrestaný a nebol ani raz disciplinárne odmenený.

Vzhľadom na to, že odsúdený po dobu dvoch rokov výkonu trestu odňatia slobody nezískal ani jednu disciplinárnu odmenu a bol dvakrát disciplinárne potrestaný, nemožno hovoriť o preukázaní polepšenia. A vzhľadom na to, že odsúdený sa v minulosti dopúšťal rôznorodej trestnej činnosti, niet záruky a ani dôvodného predpokladu, že v budúcnosti povedie riadny život.

Najvyšší súd dospel k záveru, že odsúdený materiálne podmienky podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nespĺňa, a preto nie je možné ho z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý momentálne vykonáva, podmiennečne prepustiť.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd v súlade s názorom súdu prvého stupňa, ktorého rozhodnutie považuje za zákonné a správne, nevzhliadol existenciu materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody v predmetnej veci, a jeho sťažnosť považoval za nedôvodnú, preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.